

Nr 275

Av herr **Elmstedt m. fl.**, angående det studiesociala stödet till korrespondensstuderande

(Lika lydande med motion nr 218 i Första kammaren)

Utbildning är en grundläggande förutsättning för att de knappa resurserna i samhället skall kunna utnyttjas med största möjliga effektivitet. Men avancerad utbildning och utbildning åt flera måste därför eftersträvas. Därvid bör vuxenutbildningen uppmärksammas i långt större utsträckning än tidigare. Beslutet av förra årets riksdag på detta område är att betrakta som ett första steg. För att det ökande behovet av utbildning skall kunna tillgodoses är det emellertid också nödvändigt att man prövar nya vägar att distribuera kunskaper.

Enligt vår mening bör undervisning per korrespondens i detta sammanhang tillmätas stor betydelse. Detta är i och för sig inte någon ny metod, men den kan inte mer än i ringa utsträckning ännu sägas ha accepterats av statsmakterna. Ett stort antal människor i vårt land ägnar sig ändå åt studier per korrespondens. I många fall är avsikten med studierna en examen, men flertalet av dessa studerande torde inskränka sig till enstaka kurser, t. ex. i syfte att bli bättre skickade att utöva sitt yrke. Kurskostnaderna, vilka stundom kan uppgå till betydande belopp, får den studerande i allmänhet svara för själv. Oftast har de korrespondensstuderande förvärvsarbete vid sidan om studierna, och dessa får sålunda förläggas till fritiden. För samhället är det givetvis av stort värde, att dessa människor dels deltar i produktionen och dels skaffar sig kunskaper varigenom de får förutsättningar att göra en större samhällsinsats. Det finns också här anledning framhålla, att kostnaderna för såväl lärare som lokaler blir avsevärt lägre med denna studiemetod, och därigenom göres betydande samhällsekonomiska vinster. Starka skäl talar för att brevkurserna stimuleras. En första åtgärd i det syftet bör vara att staten ikläder sig kostnaderna för brevkurser, preparandkurser och prövningar för dem som studerar med avsikten att avlägga real-, student- och ingenjörsexamina. Samma bör gälla studier för uppnående av grundskolekompetens. Kostnaderna för gymnasiala och förgymnasiala studier per korrespondens torde åsamka den studerande en kostnad på omkring 4 000 kronor. Kostnaderna för dem som anlitar det reguljära skolväsendet betalas som bekant nästan helt av det allmänna men torde per elev belöpa sig till betydligt högre belopp.

Genom 1967 års riksdagsbeslut angående vuxenutbildningen kan ett antal av de här ifrågakvarande studerandena antas som elever vid vuxenskolans i Norrköping

och därigenom få sina studiekostnader täckta av statsmedel. Detta antal är emellertid begränsat, och många studerande har inga möjligheter att komma in. De statliga stipendier vartill de är hänvisade är mycket blygsamma. Dessa brevkolestipendier utgår med högst 300 kronor per år under högst fyra år vid studier för realexamen och högst fem år vid studier för student-, handelsgymnasie- eller ingenjörsexamen för dem som ägnar sig åt studier helt per korrespondens och 450 kronor för dem som går i skola med kombinerad korrespondensundervisning och muntlig undervisning. Under sista läsåret kan högst 600 kronor utgå för elev som deltagar i av korrespondensinstitut anordnad preparandkurs. Antalet stipendier är dock begränsat och räcker sålunda inte till alla dem som läser ifrågavarande kurser.

Enligt vår uppfattning bör staten dels finansiera preparandkursundervisning och examination för grundskole-, realskole- och gymnasiekompetens fr. o. m. läsåret 1968/69, dels svara för kostnaderna för brevstudier för de studerande som uppnår nämnda kompetenser. De studerande skulle i så fall få samma förmåner som de brevkolestuderande, som vinner inträde vid vuxenskolan i Norrköping. Förutsättningen för detta statsstöd bör vara att vederbörande kurser godkänts av skolöverstyrelsen. Hermods-NKI i Malmö svarar f. n. för huvuddelen av förevarande verksamhet.

Kostnaderna vid nämnda institut för preparandkurser och examination beräknas under läsåret 1967/68 uppgå till 449 000 kronor. Årskostnaden för brevstudier motsvarande nämnda preparandkursundervisning och examination kan enligt uppgift beräknas till 380 000 kronor. Sammanlagda kostnaden för ifrågavarande reform skulle sålunda uppgå till omkring 830 000 kronor. Riksdagen bör i form av ett förslagsanslag bevilja denna summa.

Som ovan nämnts torde flertalet av dem som ägnar sig åt korrespondensstudier göra detta utan avsikt att nå kompetens av ovan nämnt slag. I stället kan målet vara att vinna t. ex. gymnasieutbildning i något enstaka ämne. I många fall torde de korrespondensstuderande avse att skaffa sig yrkeskunskaper eller förbättra sina kunskaper på det område inom vilket de redan har sin sysselsättning. I andra fall kan det vara så att de vill skaffa sig kunskaper för att vinna inträde vid annan utbildningsanstalt. När det gäller denna typ av korrespondensstudier torde det för närvarande inte finnas något statligt stöd. Enligt vår mening saknas det skäl för att staten skall underlåta att stödja denna studieform. Vi finner en utredning av frågan angelägen. Bl. a. kan man tänka sig att staten svarar för brevkurskostnaderna såsom i det föregående föreslagits för studier med vissa bestämda mål.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte

I. för sin del besluta om ett förslagsanslag om 830 000 kronor för budgetåret 1968/69 för bestridande av korrespondensstuderandes kostnader för brevkurser, preparandkurser och tentamina på i motionen anförda grunder,

II. besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag beträffande frågan om stödet till de korrespondensstuderande som inte avses under I.

Stockholm den 24 januari 1968

Claes Elmstedt (cp)

Einar Larsson (cp)
i Borrby

Karl Gust. H. Boo (cp)

Bertil Johansson (cp)
i Växjö

Stig Josefson (cp)
i Arrie
